DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is ƒ 10. - rec. voor *Soerabaya*, en ƒ 12.— rec. franco per post.

WOENSDAG 30 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.

No. 22. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1855.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

Van den 19den Mei tot den 23sten Mei 1855 Nos. 40—41.

EXTRAKTEN *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den 19den Mei* 1855. (No. 1.)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: In afwijking in zoo ver van de besluiten van 26 April 1840 no. 1 en 12 Maart 1848 no. 25, als proef te bepalen:

a. dat, van 1o Julij 1855 tot ultimo December 1856, het port voor brieven, binnen het gouvernement van Sumatras Westkust verzonden en ontvangen, zal bedragen 12 *(twaalf)* duiten voor elken enkelen brief, zonder terugzigt op afstanden;

b. dat als enkel beschouwd zullen worden de brieven van 15 wigtjes of daar beneden, en dat voor de zwaardere brieven het port wordt vermenigvuldigd naar den volgenden maatstaf:

van 15 tot en met 30 wigtjes *tweemaal.*
„ 30 „ „ „ 45 „ *driemaal.*
„ 45 „ „ „ 60 „ *viermaal.*

het port vermeld in § *a*, en zoo vervolgens voor elke 15 wigtjes of gedeelten van 15 wigtjes daarboven, éénmaal het port meer.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fungd. Algemeene Sekretaris,
DE WAAL.

BUITENZORG, *den 20sten Mei* 1855. (No. 2.)
(*Staatsblad no.* 32.)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Ten vervolge op het staatsblad 1854 no. 81, het tarief van genoten wordende emolumenten en andere wisselvallige inkomsten, gearresteerd bij het staatsblad 1854 no 96, ook van kracht te verklaren voor de berekening der kontributien ten behoeve der burgerlijke pensioenen, gedurende de jaren 1855, 1856 en 1857.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De fungd. Algemeene Sekretaris,
DE WAAL.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op verzoek, eervol, uit 's lands dienst met behoud van regt op pensioen, de eerste kommies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaya J. H. Munter.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, de benoeming van J W. Portengen, tweede opziener bij 's lands timmerwerf te Soerabaya, tot élève bij het boschwezen in de residentie Rembang.

BENOEMD:

Tot lid in het hoog-militair-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr F. M. Anthing, raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie.

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Padang (Westkust van Sumatra), de griffier bij den omgaanden regter in de vijfde afdeeling op Java mr. J J. C Gaaijmans.

Tot eersten kommies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaya, N Hofstede, ambtenaar op non-aktiviteit, van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst eerste kommies op het bureau van den resident van Samarang.

Tot havenmeester te Padang (Sumatras Westkust), de havenmeester te Riouw J G. Duijkers.

Tot vendumeester te Amboina (Moluksche Eilanden), de ambtenaar op wachtgeld G Rooijaards, laatst zoutverkoop-pakhuismeester te Banjermassing.

GOEDGEKEURD,

Dat door den Direkteur der Kultures,

ZIJN GEPLAATST:

In de residentie Bezoekie, de ambtenaar ter beschikking E. A Halewijn

In de residentie Preanger Regentschappen, de kontroleur der derde klasse H W van Marle, en de ambtenaar ter beschikking A L. H. A Nagel

In de residentie Samarang, de kontroleur der derde klasse F. Beijerinck.

In de residentie Baglen, de kontroleur der derde klasse J. J. van Limburg Brouwer.

In de residentie Probolingo, de kontroleur der derde klasse C. Mogge Paus.

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ HET KADER DER LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES

Uit de residentie Banjoemaas naar de residentie Bezoekie, de kontroleur der derde klasse H. A Steijn Parvé.

Uit de residentie Bantam naar de residentie Banjoemaas, de kontroleur der derde klasse E Kalfsterman.

GOEDGEKEURD,

dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden,

BIJ DE SUB-KOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MAKASSER,

IS ONTSLAGEN:

Uit hoofde van vertrek, eervol, als lid, de heer H. Marrstra.

ZIJN BENOEMD:

Tot lid, de heer P C. van Oosterzee.

Tot lid, tevens thesaurier, de heer W. Jonas.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie C. J. van den Ham.

BEVORDERD:

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot eersten luitenant bij het personeel, de tweede luitenant C. J. Essers, van het personeel

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(*Voor het land*) De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **Dingsdag** *den 5den Junij.* e. k. des voormiddags ten **12** ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overland-mail.

SOERABAYA, 11 MEI 1855.

De Resident.
Namens denzelven,
De Secretaris,
VAN COEVORDEN.

(*Voor het land*) De Resident van Soerabaya, maakt bij deze bekend, dat er op 's Gouvernements-Stoomadviesvaartuig *Tijpanna*. benoodigd is een Machinist der 3e klasse op eene bezoldiging van ƒ 100 's maands en onder genot der voeding, aan boord der gouvernements vaartuigen toegestaan

Zij die verlangen voor die betrekking in aanmerking te komen, worden verzocht zich, onder overlegging van bewijzen van afgelegd examen en goed gedrag te vervoegen bij den Hoofd-Ingenieur voor het Stoomwezen, dan wel zich zoo noodig aan een examen bij dien Hoofd ambtenaar te onderwerpen.

SOERABAYA, 24 *Mei* 1855.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Donderdag den 31sten Mei 1855.

Te *Silokerté*, bij wege van executie, van een steenen met pannen, gedekt huis, staande op Gouvernements grond, en meubelaire-goederen.

Op Vrijdag den 1sten Junij 1855.

In de kampoong *Kalisosok*, door den deurwaarder C. L. Dinsbach, van eenige karren en ossen.

Op Maandag den 4den Junij 1855.

Bij den pachter der pandjeshuizen Tan Tongliep, in de Chinesche kamp, van onuitgeloste pandgoederen.

Op Dingsdag den 5den Junij 1855.

Voor de toko, van den heer G. Behrend, in de stad, van diverse toko-goederen.

Op Woensdag den 6den Junij 1855.

Bij den pachter der pandjes huizen Hioktjoan, te *Pasar-Bezaar*, van onuitgeloste pandgoederen.

OPROEPING VAN CREDITEUREN

Van wijlen E. D. W. Malgo door de weeskamer te Batavia;

Van wijlen P. Weijergang en L. Smith door de weeskamer te Soerabaya;

Van wijlen Liesang door de weeskamer te Macasser;

Van wijlen Mr. J. G. Lange, G. Zorab, K. F. E. von Kessinger en J. Neervoort door de weeskamer te Batavia.

NEDERLAND.

— De tweede kamer is tot Mei gescheiden, zoodat er niet veel politiek nieuws mede te deelen valt. Voor het reces is bekend geworden het voorloopig verslag over de afschaffing van den accijns op het gemaal. De meerderheid der leden is voor die afschaffing, maar tegen den hoofdelijken omslag.

— In verband met art. 5 der kieswet, bestaat, naar men verzekert, bij de Hooge Regering het voornemen, om, ten gevolge der sedert de invoering dier wet toegenomen bevolking binnen dit Rijk, welke op ult. December bedroeg 3.195.132 zielen, eene geheele wijziging te brengen in de tegenwoordige indeeling der kiesdistricten, alsmede om tevens het getal leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal met 3 te vermeerderen en alzoo tot 71 leden.

— De 4den Maart is het congres der Vereenigde Staten van Amerika gesloten. Het committé van buitenlandsche zaken had besloten, om in de beruchte zaak van Gibson geen verslag deswege uit te brengen, en het congres is uiteengegaan, zonder dat de voorstanders daartegen zijn opgekomen. Daarmede kan die zaak als afgedaan beschouwd worden. Hetgeen vroeger deswege is vermeld, was voorbarig.

— Wij vernemen, dat in eene der laatste zittingen van de bondsvergadering te Frankfort, de tusschen Nederland en het hertogdom Nassau laatstelijk geslotene militaire conventie ter tafel is gebragt. Deze conventie heeft ten doel, om het opper-kommando over de contingenten van beide landen te regelen Nassau verpligt zich daarbij om voor de ambulance dienst, de bruggen, enz. te zorgen. Het hertogdom Limburg zal de kavallerie en Nassau de infanterie leveren Het opper kommando zal ieder jaar afgewisseld en door een der beiden landen gevoerd worden.

— Omtrent de watersnood, veroorzaakt door ijsgang en den hoogen stand der rivieren kunnen wij thans het volgende beknopte overzigt geven:

In Geldersch en Stichts Veenendaal, gemeenten van 1800 en 4000 zielen, zijn slechts weinige huizen bewoonbaar gebleven, de meeste zijn omgespoeld en verwoest. De hoog gelegen woningen zijn eilandjes geworden; overigens staan de dorpen nu nog drie à vier voet onder water. Nog altijd worden 480 Veenendalers in de Geertekerk te Utrecht verpleegd.

In Dreumel is het weinig beter gesteld, dan in Veenendaal.

Ten gevolge van den aanhoudend hoogen stand der rivier de Merwede, is de aftapping van het inundatiewater der Neder-Betuwe eenigermate vertraagd, daar men genoodzaakt is geweest de geopende overlaten onder Dalem weder in een waterkeerenden toestand te brengen. Ook de sluis te Dalem en die van de Linge te Gorinchem, zijn gesloten geworden, omdat daardoor geen water meer kon worden afgetapt; alleen het kanaal van den Steenenhoek wordt voortdurend met een goed gevolg gebruikt tot het aftappen der Linge en dus van het inundatiewater.

Beest, Drumpt, Herwijnen Acqouy, in het laagst gedeelte van Gelderland gelegen, staan ook nog onder water, in weerwil de doorbraken beringd zijn.

In Noordbrabant is het mede droevig gesteld, daar de meeste dorpen in de Langstraat nog geinundeerd zijn. De communicatie zelfs is nog niet op den ouden voet Sommige wegen in de nabijheid van 's Hertogenbosch zullen eerst tegen de maand Mei bruikbaar zijn.

Het water in de binnenpolders, rondom de stad Heusden, wordt nog dagelijks hooger. Van den polder van Oud-Heusden, eene oppervlakte van p. m. 1100 bunders, staat reeds voor meer dan 9/10 gedeelten onder water en er staat nog 60 duimen voor de sluis, zoodat er vooralsnog geen hoop bestaat op een spoedig ontzet. Het buitenwater is wel vallende doch zoo luttel, dat tot heden toe alle sluizen gesloten blijven; alleen de gemeenlandsche sluis te Doeveren, is sedert eenige dagen open, doch werkt met zoo weinig verval, dat men het in de polders boven de stad die op gemelde sluis uitwateren, naauwelijks ontdekken kan, terwijl daarentegen de polders beneden Heusden, zooals Aalburg, Heesbeen, Doeveren, Genderen, Drongelen, Eethen, enz., aanhoudend water bijkrijgen: voor de meeste sluizen dier polders staat nog 1/2 el water. Het geheele boven- en benedenland van Heusden ziet er dan ook uit of het was ingebroken. De Overlaat van Baardwijk werkt nog en de communicatie tusschen Doeveren en Baardwijk, Gansooijen en Waalwijk, Drongelen en Bezooije, is nog geheel en al afgesloten: op al de genoemde punten wordt nog met schuiten van den eenen dijk naar den anderen gevaren. Op de meeste weilanden in genoemde polders, die andere jaren om dezen tijd of iets later worden ingeschaard, staat thans nog 1/2 à 3/4 el water en een groot gedeelte der bouwlanden is mede geinundeerd en geheel ongeschikt om eenige granen uit te zaaijen, zoodat de toestand der landbouwers in deze streken er allerongelukkigst uitziet.

Intusschen is met geene mogelijkheid op te geven, wat en hoeveel door de liefdadigheid bereids bijeengebragt is en nog bijeengebragt wordt.

Blijkens de opgaven, tot dus verre bij het departement van binnenlandsche zaken ingekomen, heeft de algemeene collecte opgebragt, in Noordbrabant ƒ 14.882.41½, Gelderl. ƒ 46.250 29½, Zuidholland ƒ 147.868.65, Noorholland ƒ 121.250.21, Zeeland ƒ 13,370.73½, Utrecht ƒ 25.726.45, Vriesland ƒ 27.925.21, Overijssel ƒ 18,840.31½ Groningen ƒ 19,885.56, Drenthe ƒ 4,879.19, Limburg ƒ 8,813.59, te zamen ƒ 449.692.62; en in Zuidholland, Utrecht, Groningen en Drenthe eenige oude en vreemde muntstukken, waarvan de waarde later zal worden opgegeven.

Daarenboven is bij voormeld departement nog van verschillende kanten regtstreeks ontvangen, ƒ 2.225.64½; zoodat voor de onderscheidene geteisterde provincien is ingezameld, voor zoo verre tot nu bekend is, ƒ 451.918.26½.

De particuliere commissien hebben insgelijks groote sommen bijeengebragt. Te Amsterdam is het bedrag (natuurlijk behalve de collecte) tot ƒ 92,000 geklommen.

Ook van buitenslands komen giften in. Uit Manchester is door tusschenkomst van de heeren H. en B. Salomonson, S. D. Bles en den Nederl. consul ƒ 9,400. — overgemaakt. Te Londen heeft zich eene commissie gevormd, die reeds in de vorige week ƒ 10 000 verzameld had. Zij bestaat uit de HH.: Thos. Baring, baron Lionel de Rotschild, beide leden van het parlement, John. Labouchere, J. W. May, consul generaal, de eerwaarde H. Gehle, W. J. de Buck, H. J. Enthoven, B. Calaço, J. E. Hollert, J. C. Janson, James Laming, W. May, D. Meinertzhagen, M. Pool, G. Rahn, F. W. Sack, G. Schenk, S. van der Willigen, G. Wynen en S. de Zoete.

Van prinses Marianne is mede ƒ 1000 ontvangen, terwijl eene voorstelling in den Hollandsche Schouwburg te Amsterdam, op last des konings ten voordeele der noodlijdenden gegeven, ƒ 1678,80 opbragt. Deze som werd echter door den koning tot ƒ 3000 gebragt en aan de commissie ter hand gesteld, enz.

DE OORLOG.

Tot heden (5 April) zijn de tijdingen uit de Krim van 17 en 23 Maart. Zij houden in, dat de Geallieerden op eerstgenoemden datum, met 8 bataillons en eene sterke reserve Zouaven, de Russische werken voor Sebastopol hebben aangetast, doch met groot verlies zijn teruggeslagen. Voorts dat de Russen, in den nacht van 22 — 23 Maart, een geduchten uitval gedaan hebben, met het doel om den vijand te beletten met zijne werken in de rigting van de lunet Kamschatka voort te dringen; dat deze operatie der Russen met goed gevolg voor hen is bekroond geworden, daar zij er in slaagden de werken, door de Franschen aangelegd, te vernielen; dat het verlies aan weerszijden zeer aanzienlijk geweest is, vooral aan de zijde van den vijand en eindelijk, dat zich onder de gevangenen bevonden een Fransche kolonel en een kapitein, alsmede een Engelsche kapitein. — Beide berigten zijn over St. Petersburg gekomen.

Eene dergelijke depêche over Parijs ontvangen, houdt in, dat de bedoelde uitval van de belegerde vruchteloos is geweest en dat zij daarbij 2000 man verloren hebben. In het algemeen gaat er bijna geen nacht om, dat de belegeraars niet door kleinere of grootere uitvallen verontrust worden.

De tijdingen uit de Krim langs den gewonen weg over Frankrijk ontvangen, loopen tot 10 Maart. Toen waren de geallieerden met hunne werken die van de vesting tot op 80 el genaderd; de mijnen waren gereed en ten deele gevuld, doch de Russen hadden het aanleggen van contre-mijnen gestaakt. Het berigt, dat de Russen weder eenige schepen in de haven van Sebastopol hebben laten zinken, wordt bevestigd. Men wilde in de legerplaats van de Geallieerden weten, dat de Russen eene verovering van het zuidelijk gedeelte van de stad niet onmogelijk achtten en dat zij daarom voornemens waren hunne werken voor dien tijd te laten springen. Voorts blijkt uit die berigten, dat men van weerszijden ijverig voortging met de toerustingen; er bestaat schier geen voorbeeld dat de werken tot verovering en tot behoud van eene vesting op zulk een reusachtige schaal werden voortgezet. Het einde van dit alles is en blijft dus op den duur twijfelachtig. De Engelsche dagbladen beschouwen de zaak dan ook van een alles behalve gunstig standpunt en gaan van het beginsel uit, dat de Geallieerden den Russen in het open veld slag moeten leveren en dat eerst na het vijandelijke leger verslagen te hebben, aan de vermeestering van de sterkte te denken is.

Nog ongunstiger wordt over deze zaak door een der meest geaccrediteerde Duitsche dagbladen geoordeeld. Dit blad doet opmerken, dat de Russen hunne vesting met eene voorbeeldelooze hardnekkigheid verdedigen; dat belegerden en belegeraars willen toonen, de eerste wat ijver en bekwaamheid, de laatste wat gebrek aan plan en besluiteloosheid kunnen volbrengen; dat de rollen verwisseld zijn; dat, terwijl anders de buitenwerken van eene vesting achtereenvolgens worden genomen, de Russen nu integendeel buiten Sebastopol, in het gezigt van de vijandelijke batterijen, het eene buitenwerk voor, het andere na oprigten en dat de ruimte tusschen de beide verschanste legers van dag tot dag kleiner wordt, niet omdat de Geallieerden de stad naderen, maar omdat de stad digter bij den vijand komt en dat dus van het aangekondigde bombardement tegen 25 dezer, niet veel te wachten is.

Uit Eupatoria is in de laatste dagen niets van belang vernomen; alles scheen echter aan te duiden, dat de Russen die plaats weldra weder met eene aanzienlijke magt zouden aantasten. De werken waren echter in zoo verre hersteld, dat Omer-pacha elken aanval met goed gevolg het hoofd meende te kunnen bieden. In het gevecht van den 5. Maart, toen eene Turksche afdeeling in eene hinderlaag viel, werd de bekende Iskender-bey gevaarlijk gewond en verloor o. a. vier vingers.

Wat de Russische strijdkrachten in de Krim aangaat, wordt in brieven van daar verzekerd, dat zij aanzienlijke troepen-massas in Perekop hebben vereenigd. Over het algemeen wordt de massa Russische troepen in de Krim op 300,000 man begroot, het geen echter waarschijnlijk zeer overdreven is. In Sebastopol zijn de straten gebarricadeerd, de huizen gecreneleerd en alles is er op voorbereid, om de stad voet voor voet te kunnen verdedigen.

Prins Mentchikoff is in den nacht van 16 op 17 Maart te Perekop (volgens andere te Simferopol) overleden aan de gevolgen van eene wonde aan het been, gekregen door het springen van een houwitser. Het koudvuur openbaarde zich spoedig aan het gekwetste deel.

Zoo ver wat het tooneel van den oorlog betreft. Ten opzigte van de vredes-onderhandelingen verkeert men nog altijd in het duister. Wel is waar beweert men dat de twee eerste van de vier punten van waarborg door de conferentie in het algemen zijn aangenomen en dat met betrekking tot het moeijelijke derde punt (beperking van de Russische magt in de Zwarte Zee), door de Geallieerden niet verder wordt aangedrongen op eene slechting der werken van Sebastopol en het veranderen dier oorlogshaven in eene handelshaven; maar van eene andere zijde zegt men daarentegen, dat er nieuwe moeijelijkheden geboren zijn, o. a. nieuwe eischen van de zijde der Geallieerden, welke de Russische zaakgelastigden niet kunnen aannemen. Zoo zouden de Geallieerden verlangen het slooppen van de Russische forten op den linker Donauoever, van Reni tot aan de mond der Sulina, alsmede de verwijdering van Russische militairen tot op een kanonschot van den linkeroever, met het regt aan de schippers, om daar vrij aan land te mogen gaan. Hoe dit zij — zeker schijnt, dat de onderhandelingen over dit derde punt geschorst zijn en dat de gevolmagtigden naar hunne respective hoven om nadere instructien verzocht hebben. Volgens eene depêche uit Weenen van gisteren morgen (4 April zijn dien dag de conferentien verdaagd tot 9 April, in afwachting van den Franschen minister van buitenl. zaken Drouyn de Lhuys en van nadere instructien voor de Russische gevolmagtigden. Alsdan zou, volgens die depêche het derde punt eerst voor goed in beraadslaging komen en verwachtte men de eindbeslissing in of kort na de Paaschweek. Uit Parijs weet men, dat de heer Drouyn de Lhuys den 3den dezer naar Weenen op reis is gegaan; hij heeft alvorens een uitstapje naar Londen gedaan en met de Engelsche ministers geconfereerd.

De Londensche *Press* zegt betreffende het derde punt het volgende: Een der uitleggingen van het derde punt schijnt geweest te zijn het voorstel, om de Zwarte Zee te sluiten voor alle oorlogschepen hoegenaamd, doch in dat geval zou Rusland zonder bescherming van zijn eigen grondgebied blijven. — Een tweede voorstel was, dat de Bosphorus en de Dardanellen zouden opengesteld worden voor alle natiën, en dat Engeland en Frankrijk gezamenlijk een gelijk getal oorlogschepen in de Zwarte Zee zouden houden als Rusland. Het hof van St. Petersburg was daartoe bereid, toestemmende in eene verkorting van het tractaat van 1841, waaruit tevens voortvloeide dat de Middellandsche Zee open zou zijn voor de Russische vloot. Tegen deze schikking verzette zich de Porte, als onbestaanbaar met hare zelfstandigheid en onafhankelijkheid — Eindelijk geraakte men tot het voorstel van eene *beperking* (dat veeleer *geene* vermeerdering schijnt te bedoelen dan wel eene *vermindering)* der Russische zeemagt in de Zwarte Zee. Toen stuitten de onderhandelingen op de noodzakelijkheid van nieuwe lastgeving uit St. Petersburg. — De leden der conferentie te Weenen zitten om eene ronde tafel. Graaf Buol bekleedt het voorzitterschap. Aan zijne regterhand zit de heer Bourquency; op dezen volgen lord John Russell en lord Westmoreland; vervolgens de twee Russische gezanten, waarna de twee Turksche den kring sluiten.

Wij moeten evenwel bij deze gelegenheid nogmaals herhalen, dat de vertegenwoordigers der mogendheden bij de conferentien zich verbonden hebben, het diepst geheim omtrent het verhandelde te bewaren, dat al deze bijzonderheden dus geenerlei officieel of zelfs officieus karakter hebben en dat aan het gemelde alzoo geen meerdere waarde moet worden gehecht dan aan gewone geruchten. Tot die categorie behoort ook, dat de heer von Nesselrode eerstdaags te Weenen verwacht wordt, dat lord John Russell met prins Gortschakoff eene wandeling heeft gedaan, enz.

Vraagt men, hoe de stemming is van het Russische hof, dan is het antwoord even onbevredigend. Terwijl de Russische circulairen een gematigden geest ademen en o. a. eene circulaire moet bestaan aan den heer von Budberg, Russisch gezant bij het hof van Berlijn, waarin de graaf von Neselrode zijne vroegere vredelievende verklaringen in sterke bewoordingen herhaalt, legt men keizer Alexander woorden in den mond, die minstens in een tegenovergestelden zin uitgelegd kunnen worden, en voert ook aan eene dweepachtige oproeping van de heilige Synode tot het Russische volk, om ijverig deel te nemen aan de algemeene wapening van de landweer. De Synode wijst in die oproeping, die met bijbelteksten opgevuld is, op de helden Donski en Poscharki en op den smaad en hoon, waarmede de Orthodoxe kerk bedreigd wordt.

Dat Engeland en Frankrijk den vrede wenschen, is niet twijfelachtig; maar in hoeverre, zie daar de groote vraag.

Het verdient aandacht, dat het *Journal des Débats* voor een paar dagen een vrij lang artikel gewijd heeft aan het betoog, dat de militaire eer van Frankrijk eene verovering van Sebastopol niet volstrekt vorderde.

Tusschen Pruissen en de Westersche mogendheden blijft op den duur eene gevaarlijke spanning bestaan. Iets zekers was daarvan wel is waar niet bekend, maar die stemming bleek duidelijk uit den scherpen toen, die onlangs door Engelsche ministers in het parlement tegen Pruissen gevoerd is. Nu is echter eene nota van den heer von Mannteuffel aan den Pruissischen gezant te Parijs bekend geworden, waarin de Pruissische minister zich beklaagt over den hoogen toon, door den Franschen gezant te Berlijn in een gesprek met hem minister gevoerd, en waarbij die gezant bezwaren opperde tegen de taal en de houding van de Pruissische zaakgelastigden bij de verschillende hoven. Meer speciaal had die gezant zich beklaagd over de wijze, waarop de Pruissische gezant bij den bondsdag zich had uitgelaten over de redenen, die tot het bondsbesluit van 8 Febr. betreffende het op den voet van oorlog brengen der bondscontingenten hadden geleid, De heer von Mannteuffel geeft te dien opzigte zijne verbazing te kennen, dat de Fransche bladen discussien critiseren, die tot de inwendige aangelegenheden van den Duitschen bond behooren. Ook ontkent de heer von Mannteuffel dat Pruissen ook zelfs den schijn van eene demonstratie tegen Frankrijk heeft willen aannemen, maar noemt de middelen, door Frankrijk gebezigd, om tot meerdere overeenstemming te komen, slecht gekozen. Deze nota krijgt daarom vooral gewigt, om dat nu blijkt, dat de onderhandelingen van den generaal von Wedell te Parijs tot niets hebben geleid, en dat de denkwijze der Fransche en Engelsche regeringen over Pruissen zeer ongunstig is. Ook laten de Engelsche dagbladen zich in een allerhevigsten toon over de Pruissische politiek uit, waarop in even bitteren toon door de Pruissische geantwoord wordt; kortom de spanning tusschen deze mogendheden is niet gering en nu komt daar nog bij, dat Frankrijk aan Pruissen opheldering gevraagd moet hebben over het doel van de wapening der Pruissische grensvestingen, waarop door het kabinet van Berlijn op hoogen toon geantwoord is.

De tegenwoordige toestand van Polynesie.

— Uit de *Sydney Morning Herald* van 30 December ll. nemen wij het volgende stuk over, dat onze lezers met den toestand van Australie eenigzins zal bekend maken:

Het tegenwoordige verbond tusschen Frankrijk en Engeland is oorzaak, dat de handelingen en pogingen van het eerste rijk in Polynesie, zoowel hier als in Europa, niet met die oplettendheid worden gade geslagen, als anders het geval zou geweest zijn; doch de redactie van dit blad heeft reeds van den beginne af op het gewigt van dit onderwerp gelet en gewezen, alsmede op deszelfs invloed, niet alleen op de belangen van Australie, maar betrekkelijk ook op die van het geheele Britsche rijk. De beambten van den Franschen keizer zijn er in geslaagd, om eene bijna volkomene keten van posten over de Stille Oceaan te vestigen en in bezit te nemen. Hunne vestiging op de Markiezen-eilanden is, uit hoofde de vijandigheid der inboorlingen, wel is waar nog wankelend en onvoltooid; maar het Protectoraat van Tahitie kan daarentegen als een der zorgvuldigst gevestigde en meest absolute regeringsvormen der aarde beschouwd worden. Daar regeert koningin Pomare in naam, onder Fransche voogdijschap; in naam zeggen wij, want Tahitie en onderhoorigheden maken in der daad evenzeer een ondergeschikt deel van het Fransche Keizerrijk uit, als eenig departement van Frankrijk zelve. De Parel-eilanden zijn van de Franschen afhankelijk, en hunne vestiging in den groep van Nieuw-Caledonie is eene verovering van jongeren datum. De volgende stap, die zij zullen doen, zal waarschijnlijk in de rigting van Nieuw-Guinea zijn, een der schoonste landen der aarde; en de vestiging in dit land, zal aan Frankrijk, met alles wat het reeds in bezit genomen heeft, een zoodanig overwigt in de Stille Oceaan verzekeren dat het moeijelijk, zoo niet onmogelijk zal zijn, het evenwigt te bewaren.

Het inwendige bestuur van Frankrijk te Tahitie is, over het geheel genomen, bepaald strijdig met de maatschappelijke belangen der inboorlingen. Het is eene pijnlijke waarheid, dat zij, aan hunzelven overgelaten, sinds een meer uitgebreiden omgang met de blanken, wel van lieverlede, maar beslissend in bevolking zijn afgenomen. Doch het slappe bestuur van Frankrijk heeft ongetwijfeld dit vernietigingswerk bespoedigd. Tahitie, een inlandsche staat, die veel beloofde, is thans tot de stelling van een Fransch maritiem en militair station gedaald; en het valt niet te betwijfelen, of dit volk zal steeds meer en meer voor de voetstappen zijner Gallische meesters van de aarde verdwijnen.

Men moet echter toestemmen dat de handels- staatkunde der besturende magten te Tahitie wijs is geweest. Door vrijgevige middelen zijn zij er in geslaagd om naar dit eiland een grooter deel der Polynesische handel te trekken, dan ooit had kunnen verwacht worden, indien dit volk onder zijn voormalig bestuur gebleven was. In het hart van centraal-Polynesie gelegen, is de haven van Papeite bijzonder geschikt, om zich niet alleen het grootste gedeelte te verzekeren van de voordeelen, die uit het uitrusten, repareren, en victualleren van handels vaartuigen en walvischvangers in de Stille Oceaan voortvloeijen, maar ook om tot stapelplaats der inlandsche producten gemaakt te worden. Voor zooverre Nieuw-Holland betreft, heeft de handel daardoor eene zekere schijnbare levendigheid verkregen, maar dit is ten kosten onzer koloniën zelve; want de overwegende invloed der snelle handelsontwikkeling in dit rijk en uitgestrekt land wordt van lieverlede naar de Polynesische bezittingen van Frankrijk verplaatst en onder dezelve verdeeld. Indien er een behoorlijke mate van waakzaamheid en geestkracht van onze zijde ontwikkeld was geworden, dan hadden al deze voordeelen voor Groot Brittanje kunnen verzekerd worden.

De Amerikanen zijn ten volle bewust van de uitgebreidheid en het gewigt van den handel, welke vroeg of laat te midden der tallooze eilandengroepen van centraal- en midden- Polynesie moet ontstaan, en wenden krachtdadige, alhoewel bedaarde pogingen aan, om zich zelven een leeuwen-aandeel in den buit te verzekeren. Zij bezitten reeds bijna het monopolie der walvischvangst in de Stille Oceaan; en daar de schepen in deze tak van zeevaart gebezigd, zich door middel van ruiling bij de eilanders van de meeste hunner levensmiddelen voorzien, hebben zij terzelfder tijd zich ook een handelsinvloed weten te verschaffen. Tot nog toe hebben wij niets gehoord van eene „inlijving" ten opzigte van een der Polynesische groepen; behalve de kwestie omtrent het grootste en gewigtigste van dezelve, het koningrijk van Hawaii. Gelegen in de Noordelijke Stille Oceaan, niet verre van Californie, hebben deze eilanden sinds lang de begeerte gaande gemaakt. Er bestaan duidelijke bewijzen van de daadzaak, dat verscheidene Amerikaansche burgers, die zich in deze eilanden gevestigd hebben, onder de bescherming van het inlandsche bestuur, en onder de diepste verpligtingen jegens hetzelve, desniettemin laag genoeg waren, om allerlei plannen voor de ondermijning van deszelfs onafhankelijkheid te smeden, zelfs door middel van geweld. Gelukkig zijn deze schurkenstreken in tijds ontdekt. De maatregelen der zamenzweerders zijn gedwarsboomd, en de voortdurende onafhankelijkheid der Harwaiische eilanden schijnt nooit zoo zeker als tegenwoordig geweest te zijn. Omstreeks de maand September ll. waren de dagbladen van New-York onophoudelijk in den weer om de geruchten in omloop te brengen dat er een verbond van inlijving, op verzoek van het inheemsche bestuur zelve, op til was. Deze aankondigingen stonden waarschijnlijk in verband met de zoo even genoemde zamenzweringen, welke ontdekt en vernietigd waren; want de aandacht der Hawaiische regering tot zich getrokken hebbende, werden zij door de minister van buitenlandsche zaken publiek als van allen grond ontblootte valschheden bekend gemaakt. Door middel van de *Alice*, welke op den 17den ll. te Sydney arriveerde ontvingen, wij dagbladen van Honolulu, loopende tot den 4den November; maar deze voor de kuipende partij zoo schandevolle ontkenning der New-York uitvindingen omtrent „inlijving" had men onmiddelijk en dadelijk na de ontdekking dier onwaarheden gedaan. De handen van het Hawaiische bestuur schijnen door de verzekeringen van volkomen bescherming, niet alleen van de zijden van Frankrijk en Engeland, maar ook van den kant der Vereenigde Staten zelven, tegen alle vrijbuiterspogingen, zoodanig gesterkt te zijn, dat het gevaar van zulke pogingen geheel verdwenen is, en de koning de volgende proclamatie uitvaardigde. In dit stuk straalt eene dankbare godsvrucht door, die door grootere mogendheden dan hij, wel diende nagevolgd te worden.

„ Wij Kamehameha, koning der Hawaiische eilanden, vaardigen, overeenkomstig vroegere gewoonte, deze onze Proclamatie uit, vermits eene goedgunstige Voorzienigheid gedurende de laatste jaren tallooze en groote zegeningen op ons als een volk uitgestort heeft; eene goede mate

van geluk heeft elk departement van ons bestuur sedert deszelfs hervorming vergezeld; onze bevolking is van den staat van lijfeigenschap overgegaan tot die van vrije burgers, welke het regt van onderzoek door gezworenen (jury) en van eene volksvertegenwoordiging bezitten; terwijl een groot gedeelte van hen eigenaren van den grond geworden zijn; onze staatsinkomsten zijn binnen de laatste tien jaren meer dan zeshonderd percent vermeerderd, terwijl handel en landbouw voortdurend verbeteren; in ons regtswezen, bijzonder in de hoogere takken, zijn orde, regelmaat en krachtdadigheid ingevoerd; onze buitenlandsche betrekkingen, ofschoon in vorige tijden ernstig verstoord, zijn gevestigd, geordend, en vredelievend geworden; onze publieke scholen bevatten ongeveer 13,000 kinderen, terwijl een grooter gedeelte van onze bevolking hunne eigene taal kan lezen en schrijven, dan bij oude beschaafde natiën het geval is; ofschoon een en andermaal eene vreeselijke ziekte onze eilanden bezocht, en velen onzer beminde onderdanen naar het graf gesleept heeft, zoo zijn door de zegeningen van een immer genadigen God de middelen heilzaam geweest, en de verderver heeft onze stranden moeten verlaten.

Ofschoon gevaren van binnen en van buiten ons in het afgeloopen jaar bedreigd hebben, zoo is ons tot heden toe vergund in vrede te blijven wonen, terwijl andere natiën, sommigen de grootste en magtigste der aarde, door oorlog bezocht zijn. God heeft niet nagelaten vrienden ter onzer bescherming in tijden van gevaar op te wekken; ons volk is in eene groote mate door gezondheid gezegend geworden; de oogst is goed geweest, de handel heeft gebloeid; opvoeding en godsdienst zijn overal vrij geweest en hebben hunnen zegenenden invloed allerwege verspreid. Al deze en tallooze andere zegeningen hebben wij in dit en in verloopene jaren ontvangen, weshalve op ons als een volk de verpligting rust, om Hem, van wien alle zegen komt, openbaar en algemeen onze vurigste dankoffers op te dragen.

Daarom is het dat wij, na ingewonnen consideratie en advies van onzen raad, Dingsdag den 30sten November aanstaande bestemmen als een algemeenen dankdag over al onze eilanden; en noodigen wij diensvolgens al onze onderdanen uit tot eene opregte en dankbare waarneming van dien dag.

Gegeven en opgemaakt in rade, heden den 15den October 1854. KAMEHAMEHA.

Het Koningrijk Hawaiï maakt, in weerwil van verscheidene tegenstrijdigheden, welke aan deszelfs tegenwoordigen toestand eigen zijn, zeer snelle vorderingen op den weg der beschaving. Te Oahu is een kollegie opgerigt hetwelk doctorale graden zal verleenen en dat uit den aard van deszelfs zamenstelling eene even krachtdadige werking belooft, als eenige akademische instelling der oude wereld. Eene der belangrijkste maatregelen van de jongste zitting der Hawaiïsche wetgevende magt was het vrij verklaren van al de havens des rijks. Onder de jongste handelingen mogen ook genoemd worden; het zamenstellen van eene Raad ten opzigte van het huwelijk, met vergunning van appél bij het Hooge geregtshof des rijks; het noodzaken der koepok-inenting; en de wet, welke aan elken godsdienstleeraar, die niet door den koning is aangesteld, het sluiten van huwelijken verbiedt. Daar al de Protestantsche en Roomsch-Catholieke geestelijken dadelijk tot het sluiten van huwelijken gemagtigd zijn geworden, vermeenen wij dat deze wet uitgevaardigd is tegen de Mormonen, en andere belijders der verwonderlijke en buitensporige beginselen, welke in Amerika ontstaan zijn. Eindelijk is er eene gezondheidscommissie benoemd, welke allerkrachtdadigst werkzaam is.

Hoewel de Hawaiïsche eilanden, als de zetel van het eenigste volkomen erkende Polynesische gouvernement, natuurlijk de grootste aandacht trekken, zoo moeten echter de toestand en de vooruitzigten der andere eilandengroepen niet uit het oog verloren worden, want allen zijn vroeg of laat bestemd, om, hetzij als kleinere staten, hetzij als ondergeschikte bezittingen, eene stelling van groot gewigt in dit gedeelte der wereld in te nemen.

De Fijean-archipel, die uitgebreider en vruchtbaarder is dan onze zoo hoog opgevijzelde West-Indische eilanden, en even groote bronnen van voorspoed bevat, bevindt zich op het oogenblik in een staat van regeringloosheid, ten gevolge van de bloedige veten der inlandsche hoofden en volksstammen. De bevolking dier eilanden, ongeveer 200,000 zielen, is een woest ras en meest allen zijn kannibalen; maar door de krachtdadige en volhardende pogingen der Wesleyaansche zendelingen is het gelukt velen tot het christendom te bekeeren. Dit is het geval met de stammen van Lakemba en der vele aan dien stam onderhoorige eilanden, welke in de nabijheid der Tongan archipel liggen. De stammen van de groote eilanden Vanna- levu en Vittilevu zijn echter nog voor het grootste gedeelte woest, ofschoon onlangs eenige Roomsche zendelingen aldaar de handen aan het werk geslagen hebben. Op een zoo uitgebreid veld valt er voor de pionnen van het Christendom, van welke sekte ook, vrij wat te doen. Bau,-een klein eiland, hetwelk gewoonlijk als de hoofdstad van deze archipel aangemerkt wordt, en waarop Dthakamban resideert, die vroeger als het voornaamste hoofd der vele kleine staten waarin deze archipel verdeeld is, aangemerkt wordt, heeft eene bevolking die nominaal tot het Christendom bekeerd is. Doch de magt van Dthakamban, nimmer wettig erkend of zeker, heeft thans weinig te beduiden behalve in naam, en zal niet onwaarschijnlijk door den tegenwoordigen oorlog tusschen hem en het hoofd van Rewa (bevattende een groot aantal kleine districten) geheel vernietigd worden. In hoeverre de bevolking der Fijeaneilanden tot eene stelling van onafhankelijke nationaliteit kan verheven worden, zal de ondervinding nog moeten leeren; en wij mogen er wel bijvoegen dat de vooruitzigten daaromtrent zeer hopeloos zijn. Wel is de voortgang van het zendelingwerk in Tonga, en de meer verbeterde toestand dier eilanden bemoedigend, maar de bevolking van den Fijean-archipel is van een ander ras en heeft geheel verschillende instellingen. Deze archipel wordt thans door de Engelschen opgenomen, en ons gouvernement bezit zonder twijfel de naauwkeurigste en volledigste inlichting omtrent denzelven. Het zou dus goed voor ons zijn, indien wij eens ernstig nadachten over het vestigen van eene soort van protectoraat in deze eilanden, zooals, bij voorbeeld, in Afrika met vrucht geschied is. Indien het bewezen is, dat de een of andere vreemde invloed moet ingeroepen worden, waarom zouden wij dan wachten, tot dat Frankrijk het een of andere voorwendsel vindt, om de inlandsche hoofden onder zijne vleugelen te nemen?

Het gouvernement den Vrienden- of Tonga-eilanden is thans zeker en goed geregeld. De bekrompene staatkunde, welke vroeger de onafhankelijkheid dezer schoone eilanden in gevaar bragt, is opgeheven; en onder de krachtige regering van het tegenwoordige hoofd (koning George) beginnen zij inderdaad een nationaal standpunt in te nemen. De tijd nadert waarin Tonga, door de groote maritime mogendheden als eene onafhankelijke en souvereine staat erkend zijnde, in het zuiden datgene zal zijn, wat Hawaiï in het noorden is; namelijk, een brandpunt der Polynesische beschaving en vooruitgang. Alreeds is de invloed van koning George op de naburige eilandengroepen zeer groot, en moet daaraan toegeschreven worden dat de Wesleyaansche zendelingen zooveel voortgang in de westelijke eilanden van den Fijean-Archipel gemaakt hebben. Dewijl de Tonganen aan deze zendelingen zooveel verpligt zijn, zullen zij ongetwijfeld derzelver pogingen ondersteunen. Anders zouden zij al heel ondankbaar zijn, en ondankbaarheid is geene karaktertrek der Tonganen.

De eenige andere meldenswaardige groep van centraal-Polynesie zijn de Lamoa-of Zeemans-eilanden. Hoewel in deze groep niets bestaat, dat een inlandsch of vreemd bestuur kan genoemd worden, en men er elzoo veel vreemds ontmoet, zoo is het toch verbazend te noemen, hoe ordelijk al de volksklassen schijnen te zijn. Zoowel uit de hedendaagsche als uit de vroegere geschiedenis, is het zeker, dat geen gelijk getal beschaafde Europeërs, in dergelijke omstandigheden zonder de vreeselijkste anarchie zou kunnen bestaan. Het is ten duidelijkste bewezen, dat dit goede gedrag dezer eilanders moet toegeschreven worden aan den invloed en het voorbeeld der zendelingen, die te Samoa allen mannen van eene hoogere klasse zijn. De handel der Samoa-havens, en bijzonder die van Apia, is sedert kort grootelijks vermeerderd, en bijna al de schepen die van San Francisco alhier (Sydney) zijn gearriveerd, hebben deze haven als ververschings- en waterplaats aangedaan. Is eenmaal de lang besprokene linie tusschen Panama en Australie (Nieuw-Holland) voor goed gevestigd, dan is er geene haven zoo goed voor een centraal-station geschikt, als die van Pago Pago op het eiland Futuïla, een der Zeemans-eilanden.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 5den Junij,

Voor de toko van G. BEHREND, van Fransche Kantoorboeken, Klokjes, Parfumerien, Reukzeep, Speelgoed, Ouwels, Knikkers, eenige Modewaren en een aantal andere Goederen meer.

(251)

LANDRAAD.

Op een nader te bepalen dag zal worden verkocht een HUIS en ERF in de kampong *Tjantian*, toebehoorende aan *Hadjie Djama Alie.*

Soeabaya, *De Deurwaarder,*
15 *Mei* 1855. (234) C. L. DINSBACH.

De geannonceerde VENDUTIE op den 6den Junij aanstaande te *Pasoeroean* van de fabriek ALKMAAR zal geen voortgang hebben.

(243) P. KERVEL & CO, *qq.*

Buitengewoon fijne Speelkaarten, verguld op snede.

Sillery Mousseux van Perrier en Fijne Rhijn-wijnen, van de merken:

Johannisberger.
Liebfraumilch.
Rudesheimer.
Hochheimer.

(252) DE CHARON DE ST. GERMAIN.

MUZIEK-GENOOTSCHAP ST. CECILIA.

Op *Vrijdag*, den 8sten *Junij* in het Komediegebouw, aanvang des avonds ten half acht ure.

KUNEMAN,
Secr.
(250)

Bij den boekverkooper E. FUHRI zijn verkrijgbaar gesteld:

Model N°. 14, à 40 duiten per stuk.
Wachtrapporten, à *f* 1.— rec. de 10 stuks.
Schijfschietregisters, à 20 duiten per stuk, de 24 vel *f* 3 — rec.

Slechts à contant te bekomen.

(249)

Voorts nog voorhanden:

Extract uit het Garnizoens-Reglement met derzelver ampliatien: In drie vellen groot mediaan in plano, te zamen 9 kolommen druks, à *f* 1.— rec.

Reglement op de inwendige dienst, de policie en de krijgstucht van de Infanterie. Gewijzigd voor het Indische leger, à *f* 2.— rec.

ALLEMANSGADING.

TE KOOP

Twee soliede en deugdzame PIANINO'S uit de bekende fabrijk van P. de RUITER; eene bewerkt in MASSIEF mahonyhout, en eene in MASSIEF eikenhout. Te bezigtigen ten huize van

Gatottan (248) DEELEMAN.

PAS ONTVANGEN

Diverse Parfumeriën Van Ed. Pinaud.
Zoetemelksche Kaas.
Puike Hammen.
Gerookt Vleesch.
Versche Anchovis.
Puike Boter.
Salade Olie benevens Heeren Polka Hoeden en staande Lampen met onderschotels en diverse Dranken en Provisiën, bij

(244) H. VAN DE VELDE.

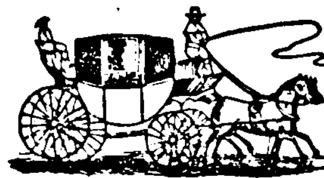
Door bijkomende omstandigheden zal de verkoop van het ten name van F. C. BOGAARDT, staande met het Gouvernement aangegaan SUIKER kontrakt, breeder omschreven bij de vorige advertentie, geplaatst in de *Javasche Courant* van den 25sten April 1856 n°. 33, alsmede van het regt van opstal op eene uitgestrektheid van acht bouw gronds met de daarop staande FABRIEK en inventaris, instede van op Donderdag den 14den alsnu op den 28e Junij 1855 plaats hebben te Samarang, ter plaatse alwaar dien dag door het Vendu-Departement daartoe zal worden gevaceerd, des voormiddags ten negen ure.

SAMARANG, *Namens de Weeskamer,*
15 *Mei* 1855. *De Secretaris,*
(236) McGILLAVRY.

Bij E. Fuhri verkrijgbaar:

PLEITREDENEN door Mrs. G. M. van der Linden, F. C. Donker Curtius en J. Faber van Riemsdijk, advocaten te 's Gravenhage, gehouden voor den Hoogen Raad der Nederlanden, op 15, 20 Sept., 11, 18 en 25 Oct. 1854, in de zaak van H. P. Hoevenaar, administrateur van de suikerfabriek *Pangkah*, residentie Tagal, als gemagtigde van E. A. van Vloten, appellant van een vonnis, gewezen door het Hoog-Geregtshof van Nederl. Indie, van 11 Sept. 1851; tegen de Regering van Nederl. Indie, als geïntimeerde. Prijs *f* 4.—

TE KOOP.

Een Vis-à-Vis en span Bimaneesche Paarden met tuig enz. benevens ijzeren Kinder Ledikanten te bevragen bij

(245) H. VAN DE VELDE.

Scheepsberigten.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het Nederl. ijzeren clipperschip *California*, kapt. DE WIJN.

Deze snelzeilende bodem van alles voorzien wat eene reis veraangenamen kan, met groote en luchtige inrigtingen en voerende eenen geëxamineerden doctor, zal tegen einde Junij van *Pasoeroean* vertrekken. Voor nadere informatiën vervoege men zich bij

Soerabaya *De Agenten,*
26 *Mei* 1855. (253) SCHIMMELPENNINCK & CO.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, M. J. E. DE VOOGT, MOLENBROEK.

SOERABAYA, *Eenige kennisgave.*
16 *Mei* 1855. (238)

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen *ZOON*, de echtgenoote van

GOEDO (MODJOKERTO) H. ROSEMEIER.
15 *Mei* 1855. (240)

HUWELIJKEN.

GETROUWD:

A. BOUMAN
MET
C. H. A. TEN SIETHOFF.

SOERABAYA, 23 *Mei* 1855. (246)

STERFGEVALLEN.

Het behaagde de Voorzienigheid heden ons geliefd dochtertje SUSANNA CHARLOTTA, in den jeugdigen leeftijd van ruim 2 jaren en 4 maanden van ons af te eischen.

TOEBAN, D. J. SÉBO.
23 *Mei* 1855. M. M. SÉBO,
(247) geb ROBIJN.

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

21 Mei P. van der Valk, van Pasoeroean. — 22 Mei wed. Pelle, van Sumanap: S. F Riems. van Besoekie: J. N. Ter Braak, wed. R. C. Kolmus, en J. F. Jacobs, C. Jacobs, J. F. Mentel, allen van Pasoeroean: mevr. A. G van der Wedden, van Banjermassing: mevr. Hamme'burg, van Kedirie. — 23 Mei B. Worms, van Kedirie: H. Douwes van Gennep, van Batavia. — 24 Mei wed Schlundt Bodien, van Pontianak: C. F. Stephan, en W. F. Manden, beiden van Bodjonegoro. — 25 Mei D. H. H. Borman, van Batavia; H. R Merten, van Pasoeroean. — 26 Mei J. F. Dutrieux, van Pasoeroean; H. Weudelstgd, H. Ronkes, beiden van Probolingo.

HOTEL MONTOFT.

23 Mei G. Gijsing, van Telanak, kapitein Teensma, van London. — 25 Mei kapt. H. de Wijn, van Batavia. — 26 Mei H Ronkes Jr. van Probolingo. — 27 Mei kapt. P. Dekker — 28 Mei kapt. H Mulder, kapt. Schmidt, en G. G. Couperus, allen van Batavia; kapt. B. H. Kuijper, van Pasoeroean; van Gorkum en Salmon, van de Reede.

MARINE HOTEL.

18 Mei Kervel, Lebret, en van der Elst, allen van Probolingo — 19 Mei Klein van der Poll, raden Parwerio, beiden van Samarang: Nering Bögel, van Lassem; mr Hofland, van Pasoeroean — 21 Mei Scott, Kedirie — 23 Mei Davelaar Cuopius, van Borneo: Manden, Stephan, beiden van Bodjonegoro — 24 Mei van der Palm, van Sidokare — 25 Mei kapt. Peterson en echtgenoot en Sissingh, van Batavia; van Raders uit het Hospitaal. — 26 Mei Hansen, Bijl de Vroe, beiden van de Reede.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

L. S. M. Peltzer, Jeekel, D. Batavia 15 Mei — Mev. Visscher van Gaasbeek, Z. Bandong 19 Mei — H C. L. de Siso, Heckler Z. Maros 15 April. — M. E. van der Crab, Droop, D. Ternate 14 April. — F. Tentée, Joukes, D Batavia 16 Mei — J. Huijsers, van Hoogstraten, D. Timor Koepang 23 Febr — M. H Warnar, Woesthoff, D. Batavia 20 Mei. — J Mehlbaum, Caron, D. Soerabaya 12 Mei. — C. D. Andreas, Joseph, Z. Samarang 14 Mei. — L. M E. A. Douwes Dekker, Bousquet, Z. Banemo 9 Mei — Mev Rosemeier, Z Goedo (Modjokerto) 15 Mei. — A. C. Labeck, Ebeling, D. Pasoeroean 13 Mei —

Getrouwd:

G. J. van Capelle, wed. C. J. R. van Riemsdijk met J. J. A. Neijs, wed. J. G. A. Ente, Batavia 9 Mei. —

Overleden:

W. J. Wahl, 7 m. Pasoeroean 15 Mei. — C H van Blommesteijn, 23 j. Pekalongan 12 April — L. C. van Oosterwijk Bruijn, 23 j aan boord van het Ned schip *Zeenimph* bij Samarang 12 April. — C. A J. baronnesse van Lawick van Pabst, Bisdom, Amsterdam 19 Febr. —

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 24 Mei tot en met 29 Mei 1855.

AANVOER

Van Balie per de Ned. Ind. kotter *Cecilia*, gezagv. OENDROOS, agenten FRASER EATON & Co.

1007 zakken groene katjang, (360 04/100 pic.), 50 varkens, FRASER Eaton & Co.

Van Nederland via Batavia per het Ned. schip *Johanna Maria*, gezagv. GESSINGALS.

220 kts. div. kazen, 10 ktn. aardewerk, BOUMAN & Co; 17 coll. meubelen, 1 coll. glaswerk, RADEMAKER; 17 ktn. zilverwerk, en muzijkinstrumenten, 10 ktn. wijn, VAN ECK & Co: 51 vtn. bier, FRASER EATON & Co; 1 kt. schrijfboeken, 1 kt. diverse, 1 kt. ornementen, 3 ktn. wijn, 2 ktn snuif, VAN DRIESSCHE; 300 st. hammen, SCHIMMELPENNINCK & Co; 13 ktn. manufacturen, 1 kt laken, 3 ktn. kramerijen, 7 ktn. koopmansgoederen, 120 collies div. kazen, HOEKSTRA GYSING & Co; 2 ktn piano's, VAN HOESTERT; 3 ktn. meubelen, BOSTRAETEN; 25 ktn. kazen, MARTENS; 1 kt. stoelkussen, VAN DER EB: 1 kt. ijzer en koperwerk, DUTSHART; 1 kt. koperdraad, DE VRIES; 133 bl. rood garen, N. H. M.; 3 vtn. vleesch, GEZAGV.: 6 ktn. altaar, MOONEN.

Van Batavia per het Zwd. schip *Alxander*, gezagv. PITTERZEN, met lading, bestemd naar Zweden te Batavia geladen.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. H. SCHMIDT, agent W CORES DE VRIES.

6 ktn. lijnwaden, ORDER: 1 kt. jaconet, VAN ECK & Co; 2 vtn. vleesch, ORDER; 1 kt. lijnwaden, MOHAMAD AKIL; 2 ktn. kramerijen, 1 monster pakje, VAN LEEUWEN & Co; 18 ktn. lavender, eau de cologne en gedr. katoen, RUIJL CRAMER & Co; 20 ktn. en bn lijnwaden, FRASER en MCMILLAN MARTEN & Co; 5 ktn. lijnwaden, 9 vtn meel, 4 ktn. lijnwaden en chin goederen, ORDER; 7 ktn. gedr. katoen, MCMILLAN MARTEN & Co; 4 bn ongeb. katoen, FRASER EATON & Co; 29 ktn lijnwaden, RUIJL CRAMER & Co; 3 ktn. ongeb katoen, MCMILLAN MARTEN & Co; 27 ktn lijnwaden, ADAM & Co: 1 kt zijden goederen, ORDER; 9 ktn. lijnwaden, RUIJL CRAMER & Co; 1 kt boeken, HAGEMAN, *f* 20.000 aan sp. matten, MCMILLAN MARTEN & Co: *f* 30 000 specie, N H. M.

Van Batavia per het Ned schip *Vijf Gebroeders*, gezagv. P. DEKKER, agenten HOEKSTRA GIJSING & Co.

49 collies manufacturen, N. H. M.

Van Batavia per het Ned schip *Sirius*, gezagv. H. MULDER, agenten FRASER EATON & Co

2 ktn. papier, ROOSEGAARDE: 25 manden seltserwater, VAN RAALTEN & Co; 9 collies staal- en ijzerwerk, KARTHAUS; 15 staven staal, VAN ECK & Co; 12 collies diverse, FRASER EATON & Co; 56 md. seltserwater, 1 kt. diversen, VAN DELDEN; 1 kt. regaal, RUIJL CRAMER & Co

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Tjanlie*, gezagv. OEY KOAN, agent GEZAGVOERDER.

120 pic. olie, 38 varkens, 32 pic. koffij, 30 pic. rijst en eenige kleinigheden, GEZAGVOERDER.

UITVOER

Naar Boston per het Amerik. schip *Lowell*, gezagv. J. KNOWLES.

1651 62/100 pic. suiker, 100 pic rotting, 264 08/100 pic. klapper-olie, 103 16/100 pic. cassia, FRASER EATON & Co.

Naar Timor Koepang per de Ned. Ind. schoener *Julie*, gezagv. A. COUTERON.

380 klds arak, 30 pic. suiker, 78 collies toko-goederen en eenige kleinigheden, W. H NASH.

Naar Boston viâ Batavia per het Am. schip *Lowell*, gezagv. J. KNOWLES.

1651 62/100 pic suiker, 100 pic rotting, 264 08/100 pic. klapper-olie, 103 16/100 pic cassia, FRASER EATON & Co.

Naar Timor Koepang per de Ned. Ind. Laadboot *Timor*, gezagv. TJONG KIM TIA.

25 60/100 pic. suiker, 2000 ps chin. borden, 100 ijzeren pannen, 20 ktn. thee, 80 klds. arak, 46 collies, manufacturen, dranken en eenige koopmanschappen, NASH

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Ardjoeno*, gezagv. KO ASSAN.

3000 ps dakpannen, 45 pic. ijzer, 48 ps. ledige tonnen, 100 ps. ledige zakken, 3 pic. suiker en eenige kleinigheden, GEZAGVOERDER.

Naar Nederland viâ Tjilatjap per het Ned. schip *Echo*, gezagv. D. KUIPER.

200 pic. tin, 50 pic. rotting, N. H. M.

Naar Batavia viâ Indramaijoe per het Ned schip *China*, gezagv. F. MULDER.

2000 pic suiker, RUIJL CRAMER & Co; 250 pic tabak, 80 13/100 pic. rotting, KERVEL & Co, 303 ps. buffelhuiden, 260 ps. koehuiden, VAN DEN DUNGEN.

Naar Pasoeroean per de Ned. Ind kotter *Krabbe*, gezagv. MARDAM.

114 78/100 pic. suiker, 6 ktn prints, 3 ktn wijn, 3 ktn. rijnwijn, 20 st ijzerwerk, en eenige kleinigheden, MAJOR MATZEN & Co.

Naar Pasoeroean per de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. KATJOONG.

13 ktn. en balen madapollams en chitzen, 20 ledige vaten, en eenige meubels en kleinigheden, MAJOR MATZEN & Co.

Naar Singapoer per het Eng. schip *Sophia Fraser*, gezagv. A. GRIFFIN.

87 ktn. en balen lijnwaden, 509 staven, zwd. ijzer, 10 vtn. pik, 4 vtn. teer, ADAM & Co.

Naar Samarang en Batavia per de Ned. Ind. bark *Jane Serena*, gezagv. C. BRODIE.

30 kalbassen wijn, 1130 ps. gouden ducaten, L. JOHAN; 11 pic. koperwerk, SECH ABDULLA: 9 ktn. en balen lijnwaden, en kramerijen, SECH ABDULLA BIN OEMAR: 2 ktn gedr katoen, MCMILLAN MARTEN & Co: 3 ktn. catonetten, RUIJL CRAMER & Co: 10 collies lijnwaden en koopmanschappen, VAN LEEUWEN & Co; 50 pic. kaneel, SECH ABDUL RACHMAN: 347 hammen, 170 kts. kaas, 2 pic. aardappelen, 8 tonnen klapper-olie, SCHIMMELPENNINCK & Co; 219 64/100 pic suiker, 22 ktn. en balen lijnwaden en glaswerken, 1 wagen, ADAM & Co: 1 kt. man. cigaren, RUIJL CRAMER & Co; 2 ktn sheetings, 1 reiswagen, FRASER EATON & Co; 5 collies lijnwaden en kramerijen, VAN LEEUWEN & Co; 1 pic. koperwerk, 4 ktn. gedr. katoen, SECH ABDUL RACHMAN; 2 ktn ijzerwerk, 1 pak monster, ADAM & Co; 1 kt gedr katoen, FRASER EATON & Co.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Mei	23	Nederl. Ind.	kotter Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	Zr. Ms.	stoomschip Celebes.	Komm. luits. t/z 1ste kl. J. F. de Man.	Portianak.
„	—	„ „	„ Etna.	„ „ „ „ „ P. A Matthijsen.	Batavia.
„	—	Nederl Ind.	bark Aderaak.	Moht. Said bin Hadjie Samsodin.	Poelolaoot.
„	25	Nederlandsche	schip California.	M. de Wijn.	Batavia.
„	—	„ „	bark Johanna Maria.	A. Sissingh.	„
„	—	Zweedsche	„ Alexandra.	A C. Petterson.	„
„	27	Nederl. Ind.	kotter Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	„ „	„ Tedok.	Wongso.	Balie Tjolik.
„	—	Nederlandsche	schip Vijf Gebroeders.	P. Dekker.	Batavia.
„	28	Nederl. Ind	stoomschip Banda.	F. H Schmidt.	„
„	29	Nederlandsche	bark Sirius.	H. Mulder.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Mei	23	Nederl. Ind.	schoener Julie.	A. Couteron.	Timor Koepang.
„	—	Amerikaansche	schip Lowell.	J. Knowles.	Boston over Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	kotter Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	25	Baliesche	schoener Ardjoeno.	Kwa Sam.	Balie Badong.
„	—	Nederl. Ind.	kotter Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	26	Nederlandsche	bark Echo.	D Kuijper.	Nederl over Tjilatjap.
„	27	Engelsche	brik Sophia Fraser.	A. Griffin.	Singapoer.
„	—	Nederl. Ind.	bark Jane Serena.	C. Brodie.	Batavia over Samarang.
„	—	Nederlandsche	„ China.	F. Mulder.	„ „ Indramaijoe.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Javaan.	G. J. Teensma.	Nederland.	Hoekstra Gijsing & Co.
Zweedsche	Alexander.	C. Petersen.	Zweden	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Johanna Maria.	A. Sissingh.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	California.	M. Dewijn.	„	Schimmelpenninck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met Zr Ms. stoomschip *Celebes*, 1ste luitenant der genie Van Davelaar Knopius en Mevr. de wed. Schlundt Bodien — Met de Ned. Ind. bark *Aderaak*, 11 Maleijers — Met het Ned. schip *California*, de heer D. H. H. Bouman — Met het Ned schip *Vijf Gebroeders*, 6 Inlanders — Met het Ned Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Couperus, Heijerdahl, Essers, Mossel, Persille en fam, Mevr Ploegman en Zoon, Adjd. onder offic. Wegel, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Ned Ind. bark *Jane Serena*, Z M troepen en bannelingen. — Met de Ned. bark *China*, luit. kolonel Maguin en fam. en 2 gepasporteerde militairen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. korvet Nehalenia, fregat Prins Frederik der Nederlanden: de stoomschepen Soembing, Samarang, Celebes, Etna: Gouv stoomadviesvaartuig Tjipanas: de schepen Osiris, Javaan, California, Vijf Gebroeders: het Am schip Grecian: de stoomschepen Java, Padang, Banda; de barken Fatal Maän, Cecile, Fatahool Haer, Abdul Hassim, Mercator Aderaak, Johanna Maria, de Eng bark Otoduli, de Zwd bark Alexandra: de Zwd. brik Curt: de schoeners Fatal Rachman thans Lend. Selajatang, Kiem Ingsoen, Isabel; de kotters Jacobus Gerardus, Krabbe, Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

21 Mei de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya

25 Mei de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya

26 Mei de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

21 Mei de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

26 Mei de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

PROBOLINGO.

VERTROKKEN.

23 Mei, het Ned. schip *Henriette Maria*, gezagv. G. W. Bakker, over Pasoeroean naar Nederland.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

21 Mei de Ned Ind bark *Batavia*, gezagv. Said Hamit bin Aloei, Alhadat, van Soerabaya; de Ned. Ind. schoener *Mansoer*, gezagv. Sagiet van Pasoeroean.

24 Mei de Ned. Ind bark *Atiat Toolbarie*, gezagv. Sech Oemar bin Matrap bin Mohamat Laämrie, van Soerabaya.

25 Mei de Ned. Ind bark *Amana Tulbarie*, gezagv. Sech Djin bin Aboebakar Jubedie, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

21 Mei de Ned. Ind. bark *Fagoen Zephyr*, gezagv. Ong Kimliang, naar Tagal

23 Mei de Ned. Ind bark *Hamdany*, gezagv. Seid Abdulla Alhabasay, naar Cheribon en Tagal.

24 Mei de Ned. Ind. bark *Naim Balgijer*, gezagv. Sech Abdulla bin Mohamat Bahaweres, naar Samarang en Pekalongan: het Ned. Ind schip *Jordoel Wadoet*, gezagv. Sech Achmat bin Oemar Fagie, naar Padang

26 Mei de Ned. Ind. schoener *Sumanap*, gezagv. Pa Jamena, naar Banjermassing

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejoal Moelook, Indram Eljoesoor, Maria, Sie Damar, Almashoer, Carolina, Mansoer, Sophia, barken Batavia, Atiat Toolbarie, Amana Tulbarie en brik Sie Kanoegrahan.

Marktprijzen.

SUIKER	No.	16	per picol *f* 13 à *f* 13¼.—
Id.	„	15	
Id.	„	14	
Id.	„	13	
Id.	„	12	

KOFFIJ per picol *f* 25 à *f* 26.—
RIJST (CARGA) per koijang
Id. (WITTE) „ „
KOEHUIDEN per 100 st.
ARAK per legger *f* 55.—
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 3den Junij des morgens ten half 9 ure.
Nederduitsch.
Ds VAN DAVELAAR.
DOOPSBEDIENING.

Maandag den 4den Junij des avonds ten half 7 ure.
Nederduitsch en Maleisch.
Ds. VAN DAVELAAR.
Bid-uur van het Zendeling-genootschap.

ROOMSCH-KATHOLIJKE EEREDIENST.

Zondag 3 Junij 's morgens ten half negen ure.